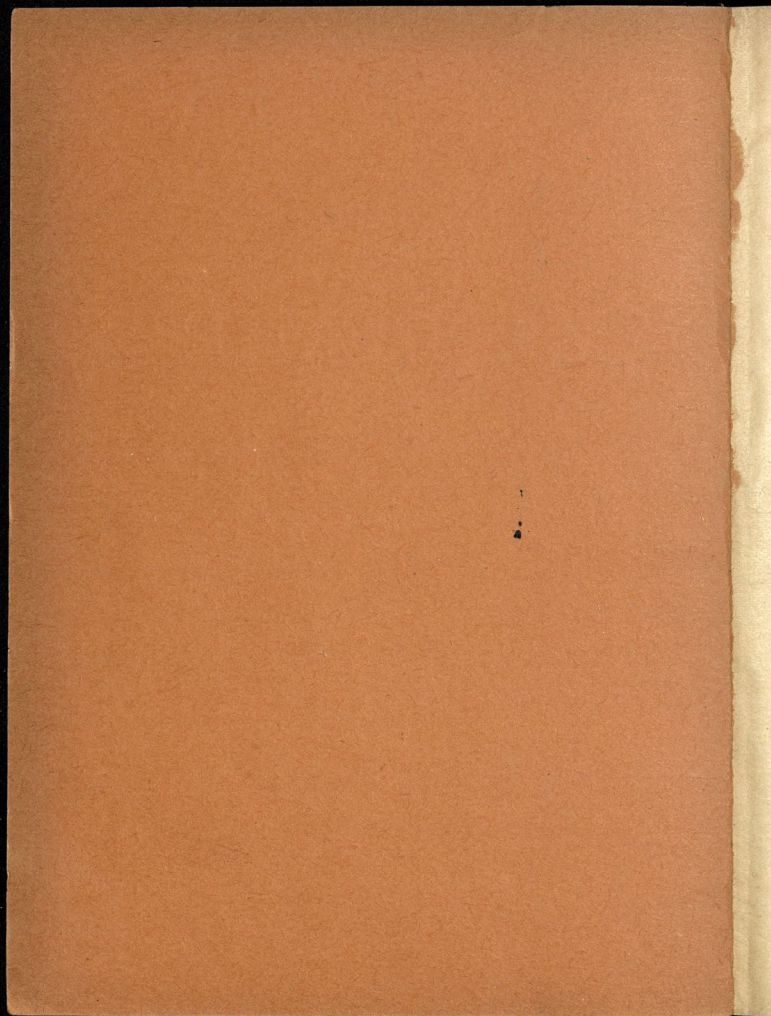

44915

MLADENKE

I.

1939

MLADENKE

I.

L. D. K.

44915

let. 39

030022943

SLOVENKA SEM.

(Pesem slovenskih deklet.)

Slovenka sem, Slovenka čem ostati,
rodila mene je slovenska mati;
Slovenka sem, Slovenka sem, Slovenka čem ostati!
Po žilah teče mi slovenska kri,
slovensko srce bije v prsih mi;
Slovenka sem, Slovenka sem, Slovenka čem ostati!

V slovenski hiši mi je zibel tekla,
slovenska mati meni kruh je pekla;
Slovenka sem, Slovenka sem, Slovenka čem ostati!
In kar besed se naučila sem,
slovensko prvo zgovorila sem;
Slovenka sem, Slovenka sem, Slovenka čem ostati!

Slovenske pesmice sem prve pela,
in pela bom jih, dokler bom živela;
Slovenka sem, Slovenka sem, Slovenka čem ostati!
Cvetice prve, kar jih da pomlad,
slovenskih sem nabirala divjad;
Slovenka sem, Slovenka sem, Slovenka čem ostati!

Navodila voditeljicam mladenk

Mladike žive v starosti, ki je odločilnega pomena za življenje. Prav v tej dobi so dovzetne za vse, kar jim kdo nudi, za dobro in za slabo. Večinoma se že v tej dobi odloči poznejši značaj dekleta in žene.

Zato je torej zelo važno, da začnemo z načrtno premišljeno in dosledno izvedeno vzgojo že pri mladenkah. Ker so za vse sprejemljive, bo ta vzgoja resnično uspešna in iz tako vzgojenih mladenk bomo dobile mnogo dobrih članic za dekliški krožek.

V tem smislu je sestavljena nova metoda, ki naj nekoliko izpopolni naše dosedanje delo pri mladenkah. V preteklem letu je bila preizkušena že v mnogih naših kroških in se je dobro obnesla. Zato smo prepričane, da bo voditeljica, ki se bo strogo držala tega načina, žela lepe uspehe za našo organizacijo.

Metoda vzgojnega dela pri mladenkah.

Premislimo duševnost mladenke. Ugotovile bomo, da nosi vsaka mladenka v sebi željo, biti dobra. To tako plemenito stremljenje je treba v vsaki mladenki uveljaviti in ga razviti. Zato je vodilna misel vsega vzgojnega dela pri mladenkah: misel o dobroti.

To vodilno misel moramo povezati z vsem življenjem in zanjo izrabiti vse moči srca in razuma in vse telesne moči. Vcepiti jo moramo kolikor mogoče nazorno in stvarno.

Vodilna misel o dobroti je izražena kratko in jedrnato v geslu, ki ga bomo mladenkam često ponavljale. Zato:

Slovenska mladenka za vse dobro pripravljena!

Metoda za mladenke ima določeno geslo, obljubo, vodilo, kroj, tedenske sestanke in določen način otvoritve in zaključka sestankov.

Geslo: »Slovenska mladenka za vse dobro pripravljena!«

Po treh mesecih rednega obiskovanja sestankov je mladenka sprejeta in ima pravico, nositi kroj. Ob tej priliki obljubi tole:

Obljuba:

1. Obljubljam, izvrševati svoje dolžnosti do Boga in domovine, kakor se slovenski mladenki spodobi.

2. Obljubljam, bližnjemu vedno pomagati.

3. Obljubljam, živeti po vodilu slovenske mladenke.

Obljubo ponavljamo ob slovesnih prilikah, enkrat letno z večjim poudarkom.

Vodilo:

Vodilo mojega življenja je vodilo slovenske mladenke.

Slovenska mladenka:

1. Živi v zavesti, da je božji in Marijin otrok.

2. V ljubezni služi očetu in materi, narodu in domovini.

3. Hoče biti vsakomur dobra sestra.

4. Dolžna je biti koristna in drugim pomagati.

5. Poštena je in vljudna, štedljiva in delavna.

6. Uboga veselo in ne da bi vprašala zakaj.

7. Sončna je in vesela v vseh okoliščinah, v naravi išče božjo lepoto.

8. Čista je v besedah, mislih in dejanjih.

9. Slabo družbo in grdo govorjenje brezpogojno odklanja.

10. Je odločna katoličanka in zvesta ter zavedna članica svoje organizacije.

Otvoritev sestanka, potek in sklep:

Ob uri, za katero je bil sestanek sklican, se sestanek začne. Voditeljica poveljuje:

1. Voditeljica: Pričnimo! Mladike takoj utihnejo in se postavijo v obliko podkve, z odprto stranjo proti križu oz. Marijini podobi. Mladike stoje tako, da gledajo vse h križu oz. k podobi.

2. V.: Mirno! Za vse dobro!

Mladike: Pripravljena!

3. Se prekrižajo in zmoliijo Zdravo Marijo.

4. V.: Pokliče eno izmed mladenk in ta počasi, jasno in odločno pove vodilo.

Nato V.: Prizadevaj si in zaupaj v Boga, da boš vedno živela po tem našem vodilu!

5. V.: Na mestu voljno!

6. Obnovitev glavnih misli prejšnjega sestanka.

7. V.: Kratek vzgojni nagovor. Določi se sklep. Mladike zapišejo glavne misli.

8. Poučno predavanje oz. sestavki mladenk samih ali spretnosti, kakor je pač določeno v sporedu posameznega sestanka.

9. Telovadba in igre.

10. V.: Končajmo! Mladike se zberejo kakor za otvoritev.

11. V.: Za vse dobro!

Ml.: Pripravljena!

12. Sporočila voditeljice, ponovitev sklepa.

13. Mladike zapojejo »Slovenska sem«.

14. Bog živi! Razhod.

Razdelitev skupine v krožke. Upoštevajmo vzgojno moč plemenite medsebojne tekme! V ta namen razdelimo vsako župnijsko skupino mladenk v najmanj dva krožka, ki potem med seboj tekmujeta. Skupina si

lahko izvoli svojo zaščitnico, krožek pa obvezno nosi ime kake cvetice. Vsak krožek ima svojo voditeljico — mladenko. Voditeljica skupine (članica) se o vsem delu pogovori z voditeljicami krožkov in čim več dela po njih. Čim samostojnejše so krožkove voditeljice, tem uspešnejša bo organizacija. Voditeljica skupine skrbi predvsem za absolutno strumnost v izvajanju predpisanega programa in za medsebojno razumevanje mladenk. (Zaenkrat velja ta razdelitev samo za krožke v lavantinski škofiji. V krožkih, ki spadajo v ljubljansko škofijo, zdaj še ne bomo tega poskušale, dokler se ne bomo zbrale na tečaju za voditeljice mladenk, da se tam o vsem pogovorimo.)

Duhovno vodstvo: Enkrat mesečno, najbolje prvo soboto, imajo mladenke verski sestanek v cerkvi: primerna pridiga, n.pr. po verskem programu dekliških krožkov, sv. maša s skupnim sv. obhajilom.

Pripombe.

1. Pri našem delu upoštevamo vso mladenko. Zato redno ni posebnih prosvetnih sestankov, ki bi telo moralo počivati, in ne posebnih telovadnih, ko bi se vsa pozornost obračala le na telovadbo. Sestanek mladenk je celota, ki naj mladenko vzgaja, izobrazuje, krepi, razvedri in jo napravi spretno, delavno in živahno; zato je spored zelo pestro sestavljen.

Kar je v »metodi mladenk« strogo določenega, — je potrebno z ozirom na razvojno dobo, v kateri so mladenke. Ta prehodna doba zahteva močnega, strumnega vodstva in razumevajočega srca. Oboje je treba upoštevati. Zato vas opozarjamo na to, da ste voditeljice res kakor matere dobre do svojih mladenk, ki se trudite, razumeti vse, kar se v mladenkah dogaja, in da ste obenem razumne vzgojiteljice, ki upoštevate vsa naravna sredstva, ki morejo pomagati do vzgojnih uspehov.

2. Pred vsakim sestankom sestavi voditeljica podroben spored sestanka in ga napiše v svoj zvezek. Po sestanku napiše v isti zvezek poročilo, kako je sestanek potekel. Pri poročilu opiše: živahnost, disciplino, medsebojno razumevanje mladenk, zakaj ni bilo vse v redu. (Kateri krožek je bil najboljši; kako vrše svojo nalogo krožkove voditeljice. Velja to tudi le za štajerske krožke.) Ako se sestanek ni mogel popolno izvesti, zapiše, zakaj in kaj je moralo odpasti. Zapiše tudi predloge in sklepe, ki so jih predlagale in sklenile mladenke same. Strumnost in disciplina pri poteku sestanka jamči za uspeh. Tudi ščiti medsebojno razumevanje in sili mladenke k sodelovanju. Voditeljica določi mladenko, ki pri vsakem sestanku napiše, katere mladenke so izostale in zakaj.

3. Po otvoritvi pozove voditeljica mladenke, naj prosto pripovedujejo glavne misli prejšnjega sestanka. Naj ne bo to šolsko izpraševanje! Pritegniti je treba vse mladenke!

4. Vzgojni nagovor. Voditeljica ga doma dobro premisli, ga prilagodi domačim razmeram in ga mladenkam z živo besedo poda. Nato jim pomaga, če je potrebno, da zapišejo glavno misel in sklep v svoj delovni zvezek. Ako morda kdaj odpade sestanek, mora voditeljica vzgojni nagovor uporabiti pri prvem prihodnjem sestanku.

5. Poučno predavanje podajajmo preprosto in nazorno. Če moremo, pokažimo to, o čemer pripovedujemo. Preskrbimo si zemljevide, razglednice oz. slike, ki naj nam pomagajo pri razlaganju. Takoj po predavanju mladenke zopet zapišejo važne točke. Voditeljica pomaga. Ko mladenkam kaj razlagamo, povprašajmo najprej nje, kaj že o stvari vedo. Vsi nagovori in predavanja naj se vrše kolikor mogoče v obliki razgovorov.

6. Navajajmo mladenke, da bodo pri sestankih tudi same »predavale«, pripovedovale kakšno povest, pele in

deklamirale. Pri vsakem sestanku uvrstite v spored deklamacije in petje!

7. Razdelite čas pri telovadbi tako:

gimnastika,
redovne vaje,
proste vaje,
igre.

8. Igre. Izmenjujmo telovadne in družabne igre! Igrajmo družabne igre tako, da se bodo mladenke navadile, same jih voditi. Začnimo z lažjimi igrami!

9. Spretnosti. Mladenke se radi uče in imajo veselje do različnih spretnosti, zato posvetimo tuintam čas za vaje v spretnostih, ki jih program predpisuje.

10. Približno enkrat mesečno obhajamo z mladenkami sponine različnih važnih praznikov ali dogodkov. Določimo v ta namen nekaj točk v prvem delu sestanka! Mladenke naj same sestavijo »slavnostno besedo« na podlagi vzgojnih nagovorov ali predavanj, deklamirajo in pojejo primerne pesmi. Voditeljica pa dobi snov zase tudi v tej knjižici.

11. Priredimo izlet, ko so vremenske prilike ugodne! Sestavimo si načrt. V sporedu določimo nekoliko časa za vzgojni nagovor in obisk cerkve ali kapelice. Na izletu rajajmo, pojmo!

12. Vsaka mladenka mora imeti delovni zvezek.

Na prvo stran nariše cvetico svojega krožka, s katero krasi tudi naslednje strani. Vsaka stran v tem zvezku naj bi bila lepa celota. Geslo, vodilo in obljuba — vse to zavzema prve strani. V ta delovni zvezek zapišejo mladenke glavne misli in sklep vsakokratnega vzgojnega nagovora in glavne točke predavanja. Navajajmo mladenke k risanju narodnih motivov, po naravi i. dr. Delovni zvezek naj bo veliko veselje in ponos mladenke. Pri pripravi na tekme ji bo dobro služil in pri tekmah ga mora predložiti v oceno.

13. Vprašanja za tekme se bodo sestavila iz vzgojnih nagovorov, predavanj in spretnosti.

14. Za vsak sestanek boste voditeljice dobile snov v tej knjižici. Spored sestanka je itak določen v tem navodilu, le pri prvem sestanku in pri slavnostnih sestankih bo to malo drugače. Ne pozabite na deklamacije in petje, ne samo na tiste, kar jih je v knjižici, ampak naj mladenke še same kaj povedo ali jim ve določite!

15. Ne pozabimo pa tega, kar je najvažnejše! Me in naše mladenke smo krščene. Zato velja, da nam je telesna in umska vzgoja in izobrazba sredstvo za razvoj božjega življenja v nas, ki smo ga dobile pri sv. krstu. Na to mislimo: v meni in v mojih mladenkah živi Bog. Moja naloga je, z vsemi sposobnostmi in talenti pomagati pri rasti mladenk v naravno čim popolnejše osebnosti. Poleg tega pa jih često spomnimo na to, da je najlepše, da smo božji otroci. Zato z mladenkami pomolimo, gremo k sv. maši in k sv. zakramentom, zato z njimi telovadimo in pojemo, se igramo z njimi in jih učimo spoznavati domovino in življenje — ogiblremo pa se dolgih verskih nagovorov, pri katerih se mladenke nujno dolgočasijo. Veseli otroci božji, to je namen katoliške vzgoje.

1. SESTANEK

(V septembru.)

1. Uvodni nagovor.

Mladike! V naši župniji imamo že mnogo društev. Katera? Kaj delajo? Najbolj veselo društvo so mladike. Pri mladenkah se zbiramo dekleta, ki hočemo biti odlične članice katoliške organizacije. To kar smo, hočemo tudi pokazati. Kako bomo to pokazale? Predvsem z našim življenjem.

Naše življenje mora biti kakor svetla lučka drugim dekletom, lučka, ki sveti, ki kaže pot s svojim lepim zgledom; lučka, ki tudi greje, ogreva srca svojih domačih in svojih tovarišic s svojo dobroto. Vsaka mladenka — svetla lučka!

Ali smo že vse svetle lučke? O, ne. Včasih nič ne svetimo in nič ne ogrevamo. Kadar smo otožne in nezadovoljne, takrat nikomur ne moremo kazati poti, takrat smo tudi same mrzle in ne mislimo na druge, da bi jim storile kaj dobrega. Vendar vemo, da hoče vsaka mladenka lepo živeti in biti dobra... Saj nas je kar sram, če smo bile »sitne« in nam je potem kdo rekel: »Rezika, take te pa ne poznam, ne, to nisi ti.« Po taki besedi smo živo začutile, da to res nismo me, ampak, da so to samo naše slabe lastnosti, slabe navade. Vse to pa se da spremeniti! Slabe lastnosti in slabe navade lahko počasi odpravimo. Obenem pa poskrbimo, da se navadimo res tudi v besedi in dejanju pokazati, da imamo dobro, čisto, dekliško srce. Naše dekliško srce nam narekuje, vse storiti, kar je lepo in dobro. Začele bomo letos tako, da bomo najprej na naših sestankih pokazale, da hočemo biti lučke lepega zgleda in da hočemo druge

ogrevati s svojo dobroto. Zato se res potrudimo, da se bomo pri sestankih lepo vedle in da bomo dobre sestrice drugim mladenkam! Nam katoliškim mladenkam je vseeno, če je katera bogata ali revna, me se vse ljubimo med seboj; nobene razlike ne poznamo! Zato radi pomagamo druga drugi, zato mislimo na to, da se bo vsaka mladenka na sestanku mnogo naučila, veselo naigrala in natelovadila. Mladenka misli na druge mladenke tudi tedaj, ako ne gre vse po njeni volji. Zapomnimo si to! Prav to, da bomo mislile, kako bi pri sestanku drugim mladenkam pripravile veselje, to bo naredilo naše sestanke resnično prijetne.

Mladenke pa nismo mladenke samo pri sestanku, — me smo tudi doma mladenke! Tudi doma je mladenka prva, ki stori vse, kar je lepo in dobro. Tudi doma misli mladenka na to, kako bi razveselila svoje starše, bratce in sestrice.

Velik je naš cilj! Ko bomo že članice dekliškega krožka, ali ko bomo že gospodinje, bo še vedno naš cilj isti, isti bo naš ideal: biti lep zgled drugim v vzpodbudo in biti vedno dobra. Ker je ta naš cilj tako velik, zato se moramo resnično potruditi, če ga hočemo doseči.

Mladenke imamo svojo skrivnost, ki nam pomaga. Imamo svoje vodilo, svoje geslo in svojo obljubo. To so naše, samo naše skrivnosti, ki nas bodo vedno spominjale na to, kar moramo storiti, če smo mladenke. Na naših sestankih se bomo večkrat pogovarjale o našem vodilu, o našem geslu in o naši obljubi. Še danes vam bom povedala, kaj je to naše geslo in vodilo — a to pozneje.

Sedaj se bomo najprej navadile, kako bomo vsakokrat pričenjale naše sestanke, da bo že začetek lep.

2. Razlaga in vaja v otvarjanju in zaključitvi sestanka.

Pri otvoritvi in pri sklepu sestanka se postavimo v obliki podkve, tako da je odprta stran podkve pri križu ali pri Marijini podobi, kjer stoji voditeljica. Ena tretjina

mladenke stoji na levi strani voditeljice, druga na desni, tretja pa zadaj sklepa obe vrsti. Vse mladenke stojе tako, da gledajo h križu ali k podobi. Prvič voditeljica mladenke tako sama postavi. Opozori jih, naj si zapomnijo, kje katera stoji. Za ta položaj poveljuje voditeljica: Pričnimo! Tudi za sklep sestanka se mladenke tako postavijo in sicer na povelje: Končajmo! Na tem prvem sestanku se v tem vadimo. Po poveljih »pričnimo« in »končajmo« mladenke takoj utihnejo!

3. O geslu in vodilu.

Mladenke imamo svoje vodilo. V vodilu so zbrane vse misli, ki naj vodijo naše življenje. Glejte, to je naše vodilo! (Voditeljica pokaže vodilo, ki ga je doma narisala na večjo polo papirja; počasi in s poudarkom ga prečita. Nato naj se razvije prostrazgovor o vodilu.) Vodilo nam natančno pove, kako moramo me, ki smo pri mladenkah, živeti. Kakor nekaj svetega bomo ljubile in spoštovale svoje vodilo. To vodilo si boste prepisale in se ga naučile na pamet. Počasi nam mora preiti v meso in kri. Pri vsakem sestanku ga bomo lepo ponovile. Vse, kar je napisano v vodilu, pa moremo na kratko povedati z enim stavkom: slovenska mladenka — za vse dobro — pripravljena! To je naše geslo. Geslo bomo ponovile vsakokrat pri začetku in pri sklepu sestanka.

Sedaj vadi voditeljica otvoritev sestanka, kakor je napisano na strani 6. Vodilo mladenkečitajo.

Ko so to nekajkrat ponovile, preidemo na telovadbo.

4. Telovadba.

a) redovne vaje, b) igre.

S poveljem: »Končajmo!« pozovemo mladenke k sklepu sestanka. Sestanek zaključimo, kakor je predpisano. Pri »sporočilih« povejmo mladenkam, da mora vsaka imeti svoj

zvezek (za mladenke, ki ga resnično ne morejo kupiti, poskrbimo na kak način me same), da si bodo prihodnjič zapisale vodilo in drugo. Predlagajmo sklep: n. pr. vsak dan bom storila eno dobro delo. Pogovorimo se z mladenkami, kaj bi to lahko bilo. Povejmo mladenkam, da si bodo drugič sklep same izbrale in napisale v zvezek.

Zapojmo: »Slovenka sem....«.

2. SESTANEK

(I. sestanek v oktobru.)

1.—6. (vedno kakor v navodilu str. 6).

7. O rožnem vencu.

Pobožna legenda pripoveduje, da je uvedel rožni venec sv. Dominik. Bilo je v časih bojev proti krivovercem albigencom. V svojem velikem zaupanju do Matere božje se je sv. Dominik obrnil do Nje in Jo prosil pomoči. Marija mu je dala rožni venec, ki naj bi mu pomagal v tem boju.

Še danes nam molitev rožnega venca pomaga v boju, ne v vojski, pač pa v bojih z našimi slabostmi. Marijina molitev je to. Zakaj pa se imenuje »rožni venec«? (Mladenke poskušajo uganiti.) Kakšne rože? Komu jih pri našamo? Naši nebeški Kraljici.

Iz česa sestoji rožni venec? Koliko delov ima?

V vsakem teh treh delov se spominjamo skrivnosti iz Gospodovega življenja na zemlji. Tako v veselem delu premišljujemo njegovo mladost. Kdaj pa molimo ta del? (V božičnem času.) Kaj premišljujemo v žalostnem delu? (Trpljenje Gospodovo, zato ga molimo o postu.) V častitljivem delu? (Od Gospodovega vstajenja do Marijinega vnebovzetja. Vse te skrivnosti premišljujemo v času od Vstajenja do adventa.)

Iz treh delov torej sestoji ta venec rož. Vsak del ima pet skrivnosti z Očenašem in 10 Zdrava Marija-mi. Naši nebeški Materi sklepamo venec iz skrivnosti v Njenem življenju in življenju Njenega Sina.

Vsak večer molimo rožni venec. To je lepa navada naših prednikov, ki se podedujejo iz rodu v rod. Naši starši so ga tudi molili doma in njihovi starši prav tako. Vendar se rado zgodi, da smo pri tej molitvi vse zaspane in nam misli uhajajo proč. Ali ni res? Namesto, da bi premišljevale, kaj govorimo, se mude naše misli v šoli, na njivi, na vasi. Vse življenje dneva se vrsti pred našimi očmi. Molitev pa izgovarjamo brez misli. Da to ni prav, vemo in večkrat smo že sklenile, da se bomo poboljšale, vendar ostane pri starem. Pa tako vendar ne sme biti. Rožni venec je prelepa molitev, da bi jo smele tako zanemarjati. Posebno zdaj v oktobru, ki je posvečen rožnemu vencu, bomo skušale res zbrano moliti to lepo molitev.

*

Mladenke zapoje stari narodni rožni venec, če ga znajo, ali pa ga ena deklamira:

Jezus je krvavi pot potil,
saj ko bi On hotel, saj bi ga ne bil.

Presvetle so zvezde, pretemna je noč,
Hiti Marija na pomoč

Marija je vstala, je lučko prižgala,
da bi nam svetila celo noč.

Jezus je krvavo bičan bil,
saj ko bi On hotel, saj bi ne bil.

Presvetle celo noč

Jezus je krvavo kronan bil,
saj ko bi On hotel, saj bi ne bil.

Presvetle celo noč

Jezus je ta težki križ nosil,
saj ko bi On hotel, saj bi ga ne bil.

Presvetle celo noč

Jezus je krvavo križan bil,
saj ko bi On hotel, saj bi ne bil.

Presvetle celo noč

8. Kako ta tiček poje?

Mladenke se postavijo v krog. Eni zavežejo oči in jo pošljejo v sredo. Krog mladenk se zasuče. Ona v sredi reče: »Stojte!« Nato se obrne v katero koli smer. Mladenko, ki stoji pred njo, vpraša: »Kako ta tiček poje?« Ta izgovori kako besedo ali oponaša kako žival, seveda spremeni glas, da je ne bi »slepec« spoznal. Če ugane, mora mladenka, s katero je govorila, v krog na njeno mesto ugibat.

9. Telovadba in igre.

10.—14. Sklep. (Vedno kakor v navodilu str. 6, točke 11.—14.)

3. SESTANEK

(II. v o k t o b r u.)

7. Geslo in obluba.

Kaj Vam najbolj ugaja v našem vodilu? Kaj so doma rekli?...

Kakšno dekle je mladenka, ki vse stori, kar je napisano v vodilu? Dobra je. Smo vse tako dobre, kakor bi želele? Še ne. Moramo pa postati. Ko bi le vedno mislile na vse, kar je napisano v vodilu. Potem bi bile res prave mladenke, res lučke, ki svetijo s svojim lepim zgledom, in lučke, ki ogrevajo tovarišice in domače s svojo dobroto. Ker je težko misliti na vseh deset stavkov vodila, zato imamo me še geslo. Kaj je naše geslo? Slovenska mladenka za vse dobro pripravljena! Ta en stavek nam pove v kratkem vso vsebino našega vodila.

Dobra mladenka hoče biti vsak trenutek pripravljena storiti to, kar narekuje vodilo. Ona ve: to je gotovo dobro, to je najboljše. Vesele si bomo zato zapomnile naše geslo, ki nas bo vedno zopet spomnilo na našo dolžnost.

Vsakokrat ga bomo zopet ponovile, ko bo treba kaj storiti, pri sestankih, na poti in tudi doma, ko bomo pomagale materi in očetu in drugim. Kakor povelje strogega poveljnika nam bo naše geslo: Za vse dobro — pripravljena! Ne bomo pomišljale ali se obotavljale, ampak z veseljem bomo storile svojo dolžnost.

Mladenke imamo tudi svojo oblubo. Če bomo vedno za vse dobro pripravljene, potem bodo čez tri mesece lahko naredile oblubo. Ko boste tri mesece redno hodile

k sestankom, ko se boste že marsikaj naučile, potem boste naredile obljubo in tako boste postale prave mladenke. Zato se bomo na to pripravljale. Tisti dan, ko boste delale obljubo, bo velik praznik in takrat boste sprejete v veliko armado slovenske katoliške mladine. Kaj boste pa takrat obljubile?

1. Obljubljam, izvrševati svoje dolžnosti do Boga in domovine, kakor se slovenski mladenki spodobi.

2. Obljubljam, bližnjemu vedno pomagati.

3. Obljubljam, živeti po vodilu slovenske mladenke.

Kaj pa vse to pomeni?

1. **Obljubljam, izvrševati svoje dolžnosti, kakor se slovenski mladenki spodobi.** Kakšne dolžnosti imamo? (V šolo hodimo, vaje smo, doma smo...) Vsaka ima neko delo, ki ji ga starši določijo in to so naše dolžnosti. Vsak človek ima svoje dolžnosti in vsakdo jih mora izvrševati. Ali je vseeno, kako jih izvršujemo? Ne. So ljudje, ki so površni, tako so n. pr. površna dekleta, ki pospravljajo tako, da najdemo še v vseh kotih smeti. Ni vseeno, kako izvršimo svoje dolžnosti. Slovenska mladenka je za vse dobro pripravljena — torej slovenska mladenka izvršuje svoje dolžnosti natančno! Naša prva obljuba pomeni, da bomo svoje dolžnosti natančno izpolnjevale. Ta obljuba se nam bo povsod poznala: v cerkvi, doma in v šoli! Tudi če se nam bo kdaj mudilo, če bi se rade šle igrat, bomo najprej skrbno in natančno opravile, kar je naša dolžnost. To velja tudi pri sestankih.

2. **Obljubljam, bližnjemu vedno pomagati.** To je druga obljuba. Prava mladenka je vsakomur dobra sestra. Kako bo to pokazala? Z besedami? Predvsem pa z dejanji. Me ne živimo vsaka na svojem otoku, same za sebe — tudi ne bi hotele tako živeti! Zakaj ne? Če pa živimo skupaj, z drugimi ljudmi, smo drug na drugega navezani. Dober človek se zaveda, da so mu drugi ljudje storili že mnogo

dobrega, zato tudi sam rad pomaga! Človeka pa, ki nikoli noče drugim pomagati, imenujemo z grdim imenom »sebičnež«. Sebičneža nihče ne ljubi. Da ne bi slovenska mladenka kdaj postala tak grd sebičnež, zato posebej obljubi, da bo bližnjemu vedno pomagala. Kdo pa je naš bližnji? ... Ta obljuba je zelo lepa! Mladike, ki jo bodo zvesto izpolnjevale — bodo vsi ljudje ljubili. Komu pa bo to najbolj všeč?

3. Obljubljam, živeti po vodilu slovenske mladenke. Ali nam je kdo ukazal naše vodilo? Ne. Zakaj ga pa imamo? Zato, da nam vedno pove, kakšne moramo biti, da bomo prave mladenke. Ali bomo kaznovane, če nočemo živeti po našem vodilu? Ne. Ali pa bomo še mladenke — če ne bomo živele po vodilu? Ne. Potem nismo več mladenke. Potem ne smemo več k sestankom, ne smemo nositi kroja. Me pa hočemo biti mladenke. Zato bomo prav posebej obljubile, da bomo vedno živele po našem vodilu. Če bi bilo kdaj morda težko, takrat se spomnimo: nihče nam ni zapovedal, ampak prostovoljno smo same sprejele vodilo in obljubile, po njem živeti.

Drage mladenke! Skušajmo postati take mladenke, da bomo po Novem letu lahko naredile obljubo. Naše geslo naj nam pa vsak trenutek k temu pomaga.

Petje: Eno rožco ljubim ...

8. Kako poskrbim, da bo naš dom sončen? (Razgovor. Mladike naj več govorijo kot voditeljica o snovi.)

Ali ste že kdaj videle, kako lepo je v hišah, ki morda niso bogate, pa je v njih dekle, ki zna napraviti, da je vse lepo in da so vsi obrazi veseli? Ali ni tako dekle kot sončni žarek za to hišo? Kaj ne, kako veselo vpliva sonce na vso naravo? Prav tako vpliva tako dekle.

Pa se pogovorimo najprej o tem, kako naj bi bile tudi

me taki sončni žarki za naš dom. Kaj mislite? Ali nam mladenkam n. pr. naše vodilo in naša obljuba narekujeja kaj takega, kar nam bo pomagalo? Kaj? Kakšne moramo biti, da nas bodo vsi veseli? Ali se bomo pusto držale, če bomo morale kaj narediti? Kako pa? Če nam bo mama nekaj ukazala, kako bomo spolnile? Ali bomo sedele v kotu pri igri, če bomo videle, da ima mama ali kdo drugi polne roke dela, pri katerem bi mogle me pomagati? Ne, pomagale bomo. Kaj na primer? In če bo kdo žalosten, kaj bomo takrat naredile? Še o kakih drugih prilikah v vsakdanjem življenju kaj povejte! — Se bomo prepirale?

Naša naloga v domači hiši je velika in važna — to je, biti moramo res vedno dobre. Kako že pravi naše geslo? Večkrat se moramo spomniti nanj, če hočemo, da bo naš dom po nas res sončen — ne samo spomniti, ampak narediti, kar pravi geslo.

Še na nekaj moramo paziti doma. Kaj pa moremo narediti, da bo naša hiša prijazna? Ali smemo pustiti svoje stvari, da leže iz dnéva v dan po kotih? In če so smeti in pajčevine? Pa če ima bratec strgane nogavice ali hlače? In če je umazan, pa se sam še ne more umiti? Kaj bomo postavile na mizo? Prtiček same naredimo, morda mami za god, ali ne? In rož prinesemo na mizo in lončke na okna. Če bo vse lepo in še rože, zraven pa vesela, dobra mladenka, bo res vsak vesel, ki bo prišel k nam.

9. Telovadba. Sklep.

4. SESTANEK

(III. v o k t o b r u.)

7. Mladenkinovo vedenje.

Kaj je pozdrav in kaj pomeni? Pozdrav je izraz spoštovanja, ki ga izkazujemo človeku, katerega pozdravljamo, in pomeni, ali bi vsaj moral pomeniti, da se zavedamo brezprimerne vrednosti človekove duše, ustvarjene po božji podobi. Pozdravljamo človeka, ki je stvar božja in zato obenem pozdravljamo Boga. Zato ni vseeno, kako se pri pozdravu obnašamo. Pri pozdravljanju moramo zreti človeku v oči. Naš pogled mora biti jasen in odkrit, besede čiste in razločne. Pozdrav mora izzveneti kot pesem duše drugi duši. Pozdrav je lahko kot molitev, če mislimo pri tem na Boga. Drage mladenke, zavedajmo se, da je naše življenje prav za prav lahko ena sama molitev. Ne mislim s tem reči, da moramo vse dneve držati v rokah rožni venec. Ne. Vse ob svojem času: ko je čas za učenje, se učimo, ko je čas za delo, delajmo, ko je čas za razvedrilo, se razveseljimo, molimo, ko pride ura molitve! Hotela sem namreč samo reči, da se moli lahko na različne načine. Vse, kar stori človek dobrega z mislijo na Boga, je molitev. Take vrste molitev se posebno lepo kaže v našem lepem, neoporečnem vedenju. In v čem obstoja lepo vedenje? Poslušajte, v vsem onem, česar so veseli ljudje in Bog. Ni lepo n. pr., če dirjamo po cesti kot neumne. Ni lepo, če se smejemo, če se drugi jočejo. Ko so sosedova jabolka zrela, naj nam ne pride na um, da bi skakale čez plot in si jih brez dovoljenja natrgale. Prositi moramo najprej in se potem zanje zahvaliti. Če pade očetu ali materi ali komur koli izmed starejših od nas kaka stvar na tla, moramo biti

prve, ki se bomo sklonile ponjo. Skrbeti moramo, da ne bomo vsiljive nikjer in v ničemer: ne doma pri mizi, ne v šoli, ne v načinu oblačenja. Kajti tudi v oblačenju je človek le premnogokrat vsiljiv, kar tudi ne spada v lepo vedenje. Draga mladenka, uči se, kaj ti pristoja in kaj ne! — K lepemu vedenju spada tudi to, kako imamo urejene svoje stvari: knjige, zvezke, obleko, skratka vse, kar je našega. Tudi svojo zunanost moramo urediti. Umite moramo biti in ne raztrgane. Naše telo je tempelj sv. Duha in zato vsega spoštovanja vredno. Vidite, koliko je stvari, ki spadajo k lepemu vedenju. Prav posebno pa spada k lepemu vedenju tudi naslednje: Gremo v šolo ali iz šole, pa srečamo starko ali starčka in vidimo, kako težko nosi svojo culo ali kar koli že. Kaj boš storila, Ančka? Odgovori! Dobra mladenka bo starko pozdravila in jo poprosila, če ji sme malo ponesti njeno prtljago.

Vse to so stvari, ki jih nikakor ne smemo prezreti. Dobro bi bilo, če bi na svojih sestankih malo poskušale te stvari. Se učile lepega pozdravljanja ali se igrale starko in deklico ali očeta, mater in hčerko. Skušajmo tekmovati med seboj, katera bo lepše uredila svoje stvari in lepše zakrpala svoje nogavice. Skušajmo se med seboj učiti in naučiti vedenja, da nas bo vesel Bog in ljudje, da bo vse naše življenje lepo in umerjeno kot molitev.

8. Božje kraljestvo pri nas.

Spomnimo se, mladenke, danes one prilike iz svetega evangelija, v kateri govori Kristus svojim učencem o gorčičnem zrnu. — Takole pravi Kristus v začetku te pomembne prilike: »Nebeško kraljestvo je podobno gorčičnemu zrnu, ki ga je človek vzel in vsejal na svoji njivi. — To je sicer najmanjše izmed vseh semen, ko pa zraste, je večje ko zelišča in postane drevo, tako da prilete ptice neba in prebivajo na njegovih vejah.«

Zares, rast nebeškega kraljestva, to je svete katoliške Cerkve, je podobna rasti gorčičnega zrna iz evangelija.

Tudi pri nas Slovencih se je ta prilika o gorčičnem zrnju uresničila. Po naši lepi slovenski zemlji pred davnimi leti še ni bilo nebeškega kraljestva med ljudmi, še ni bilo prave svete Cerkve. V začetku smo bili Slovenci še pogani. Toda — kmalu so prišli sejavci, ki so vsejali gorčično seme svete vere v duše naših prednikov. Bog namreč, ki je usmiljen in dober, ki je Oče luči in prave vere, se je našega naroda usmilil in ga poklical v svoje kraljestvo. Poslal je katoliške duhovnike, da bi pokazali našim prednikom pravo pot, pravo resnico in da bi jih učili pravega katoliškega življenja. Imen teh prvih sejavcev božjega kraljestva naš narod ni ohranil v svojem spominu. Ti prvi duhovniki so bili tuji po krvi in jeziku, naš narod jih je zato težko razumel. Gorčično seme božjega kraljestva je sicer raslo, a počasi, in zgodovina govori o Slovencih kot poganih še v 6. stoletju po Kr. V 9. stoletju sta pa prišla dva nam najljubša brata po veri in jeziku, ki sta mogočno vplivala na rast božjega kraljestva pri nas Slovencih: sveta brata Ciril in Metod.

Sveta brata Cirila in Metoda je Bog poslal med nas, da bi prilivala gorčičnemu semenu tako, da bi zrastle kot drevo. Poslal jih je, da bi v narodnem jeziku oznanjevala sveto verò, da bi se noben Slovenec, ki bi veroval, ne pogubil. Božje kraljestvo se je tedaj po domači besedi začelo med Slovenci utrjevati z velikim spoštovanjem in veseljem. Sveta brata Ciril in Metod sta naša prva goreča slovanska apostola božjega kraljestva tudi med Slovenci. Njima se imamo gotovo v veliki meri zahvaliti za luč svete vere. Duhovniki, ki so za njima pri nas razširjali božje kraljestvo, so mnogo lažje delovali.

V teku stoletij so zagoreli pri nas Slovencih kresovi prave vere, ki jih tudi turška sila ni mogla zatreti. Kristus je zakraljeval slovenskemu narodu in mu kraljuje še danes.

Po zgledu svetih bratov Cirila in Metoda so vstali med nami mnogi znanilci in apostoli božjega kraljestva.

Dveh apostolov božjega kraljestva iz novejšje dobe se mora slovenska katoliška mladina spominjati z velikim spoštovanjem in hvaležnostjo: Svetniških božjih služabnikov, škofov Antona Martina Slomška in Friderika Barage.

Slomškovo delo za obnovitev in utrditev božjega kraljestva med nami je bilo veliko. Še danes, ko je minilo že več kakor sto let, odkar je začel delovati, se pozna pomen njegovega dela in se bo vedno poznal. Anton Martin Slomšek je bil božji poslanec našemu narodu. Njegova vera v božje kraljestvo in njegova velika ljubezen do Kristusa ga je priganjala k neumornemu delu za svoje slovensko ljudstvo, ki ga je iskreno ljubil. Kot kaplan, župnik in kot škof je z veliko ljubeznijo sejal seme božjega kraljestva. Ljubil je Kristusa svojega Kralja in ljubil je svoje slovensko ljudstvo. Zato je v svoji veliki ljubezni nosil Kristusa svojemu ljudstvu. Ves svoj trud je pa v glavnem posvetil takorekoč cvetu božjega kraljestva, to je slovenski mladini. Za slovensko mladino je pisal, molil, delal, pesnil pesmice in tako živel zanjo. Iz resnične ljubezni do Boga je želel slovenski mladini srečno bodočnost; zato ji je kazal pot z zlatimi nauki in resnicami, jo boдрil k lepemu, čistemu in svetemu življenju. Krepil jo je v ljubezni do Boga in do vsega lepega in pametnega, po čemer tako žeja mlado dušo. Tako je kazal Slovincem pot v srečno življenje. Sveta vera bodi vam luč, materina beseda bodi vam ključ do zveličanja, to je klic njegovega svetniškega življenja.

Kar je Slomšek storil za Slovence ob severni meji, to je storil med Indijanci škof Friderik Baraga. Šest let je deloval kot kaplan med našim narodom. Bil je resnično dober pastir, ki je pridigoval usmiljenje in božjo

ljubezen. Ljudstvo se ga je oklenilo, od daleč so hodili v Metliko, kjer je bil kaplan, kot na božjo pot. Zvedeli so namreč kmalu, da je tam duhovnik Baraga, ki pomaga vsakomur iz vseh dušnih stisk k Bogu. Zaradi takratnih razmer mu je bilo delo zelo otežkočeno in sledil je klicu božje Previdnosti v misijone. Ko se je v Metliki poslavljaj, je ljudstvo jokalo. Njegovo delo med Slovenci je nadaljeval njegov molitvenik »Dušna paša«, ki je izšel v 35.000 izvodih. V misijonih je bil odločen, žilav in neutrudljivo delaven apostol. Indijancem je bil v vseh ozirih isto, kar nam sveta brata Ciril in Metod. Amerika se z nami trudi, da bi ga Cerkev povzdignila na oltar.

Na njegovem vzglednem in delavnem življenju najbolj vidimo, da božje kraljestvo ne pozna meja. V božje kraljestvo so poklicani vsi narodi.

V božje kraljestvo in na delo zanj smo poklicani tudi mi Slovenci in prav posebno slovenska katoliška mladina! — Občudujmo in posnemajmo napore naših velikih apostolov in postanimo tudi mi znanilci in apostoli božjega kraljestva! Tako bo gorčično zrno med nami zrastlo v mogočno drevo božjega življenja.

*

a) Pri našem sestanku, ki bo najbližji zadnji nedelji v oktobru, se bomo spomnile praznika Kristusa Kralja. Zato bomo ponovile pesmi o Kristusu Kralju, ki jih znamo. Katere že? Mogočno se dvigni..., Kraljevo znamenje, križ... Ena mladenka bo takrat obnovila glavne misli iz tega predavanja, druge bodo deklamirale. Pri župnijski proslavi Kristusa Kralja bomo tudi sodelovale, če bo. Na vsak način bomo šle skupno k sv. obhajilu, ki ga bomo darovale za rast Kristusovega kraljestva v naši domovini in po vsem svetu.

9. Telovadba in sklep.

5. SESTANEK

SPOMIN KRISTUSA KRALJA.

1.

Mladenka deklamira:

Kristus Kralj vseh večnih časov.

Kristus, kralj vseh večnih časov,

Kralj sveta in Kralj neba.

Himne večnih slavospenov

večnega slave Boga.

Kristus, vsemu gospoduješ,

Kristus, večno Ti kraljuješ:

Vladaj, Kristus Kralj!

Kristus, Kralj Ti veličastva,

Kralj moči in Kralj časti,

kar živi, naj Tebe hvali,

Tebe moli in slavi:

Tvojo čast naj vse oznanja,

Tvoji moči naj se klanja:

Vladaj, Kristus Kralj!

Kristus, Kralj ljubezni večne,

Kralj miru, Kralj milosti,

naj ves grešni rod Adamov

se kot Kralju klanja ti;

klanja v bridkem se kesanju,

klanja v blaženem spoznanju:

Vladaj, Kristus Kralj!

Kristus Kralj.

Kako veličatno zveni ta beseda: Kralj. V naši duši se ob imenu tako visoke osebe zbudi misel na ves kraljevski dvor s sijajnimi sobanami, lepimi vrtovi in z vsem bogastvom, kar si ga moremo predstavljati. Če pa mislimo na Kristusa Kralja, je Njegovo kraljestvo še veliko mogočnejše in lepše. Sama sreča in veselje je v tem božjem kraljestvu. Kristus je kralj neba in zemlje.

V starih krščanskih časih so radi slikali Kristusa s krono na kraljevskem prestolu — zadaj pa križ. Malo čudna se nam zdi ta slika ob prvem pogledu. Toda če se zamislimo v pomen take slike, bomo videle, koliko globine je v tej misli. Po svojem trpljenju in križu je Gospod zaslužil, da smo spet božji otroci, ki bomo enkrat prišli v večno slavo k Njemu, ki sedi na Očetovi desnici.

Po grehu v raju sta bila Adam in Eva pregnana iz kraja sreče, ker sta zavrгла Boga. A nebeški Oče se je usmilil človeštva in poslal svojega Sina, da bi popravil krivico greha in zopet zaslužil božjo milost. Kot Odrešenika Ga je poslal, da je trpel za nas in nas zopet spravil z Očetom.

Kdaj se je že slišalo kaj takega o kakem voditelju človeštva! Kraljevi Sin zapusti grad svojega Očeta, ki je vladar neba in zemlje, da živi s preprostim ljudstvom. Bogat je, pa postane ubog zaradi nas. On, ki ni podvržen trpljenju, vzame križ na svoje rame. Neranljiv je, pa si da prebosti srce za nas. Nesmrten je, a hoče umreti za nas. Sam kralj postane naš brat. Kdo ne bi bil vesel, da imamo tako dobrega kralja, ki je toliko storil za nas in nam še vedno deli svoje milosti in čaka, da bomo prišli k Njemu v večno veselje. Njemu služiti, se pravi kraljevati.

Kako imenitno se nam zdi, če se nam kdaj ponudi prilika, da govorimo s kakim slavnim človekom, na primer pisateljem, umetnikom, škofom, morda celo s kraljem. Naš nebeški Kralj pa čaka, da pridemo k Njemu in se o vsem pogovorimo z Njim, o svojem veselju in žalosti, pa tudi o vsakdanjem delu in skrbih. Ali ne bomo zato rade hodile k Njemu na obisk? In res zbrano bomo molile, kaj ne?

Ob slavnostnih dneh vzklikajo ljudje svetnim voditeljem. Ob prazniku našega najboljšega Kralja pa naj naše duše vriskajo v veselju in Mu obljubijo zvestobo in ljubezen za Njegovo ljubezen. Vse to naj pa ne ostane samo v lepih besedah, temveč moramo v svojem življenju pokazati, da smo mladenke pripravljene za vse dobro, ker je Kristus naš Kralj in je Njegovo kraljestvo kraljestvo resnice in ljubezni.

3.

Zdaj Mu pa zapojmo iskreno iz vse duše:

Mogočno se dvigni
nam spev iz srca...

4.

Mladenka govori o božjem kraljestvu. (Iz prejšnjega sestanka na kratko ponovi misli o gorčičnem zrnu in sejavcih božje besede pri nas.)

5.

M. Elizabeta:

Kralju naproti.

Zarja odvarja nočne kulise,
riše na iztok škrlatne obrise,
čaje odpirajo bele narcise,
v dalji dani se.

Soncu se klanjajo bilke na trati,
v vetru pozvanjajo šopki bogati,
rožnatih breskev cvetovi košati
v rosi so zlati.

Lipe otirajo sen si raz lice,
jutranje himne prepevajo ptice,
soncu pošiljajo sinje gorice
blažene klice.

Kralju naproti v jutro veselo!
Tisoč želja se je v meni razvnelo,
kmalu srce bo radostno objelo
hostijo belo...

6.

Mladenke zapoje pesem o Kristusu Kralju: Kraljevo
znamnje, križ stoji, ali Povsod Boga.

7.

Telovadba in sklep.

6. SESTANEK

(I. v novembru.)

7. Verne duše.

Ves mesec november obhajamo spomin vernih duš. Me mladenke, ki hočemo biti vsakomur dobre sestrice, hočemo biti dobre sestrice tudi našim bratom in sestram, ki so že umrli, pa še morajo trpeti v vicah.

Kako bi bile mesrečne, ko bi bile same kje daleč od doma in bi nas zadelo veliko trpljenje in nam nihče ne bi pomagal. Žalostne bi rekle: »Vsi so pozabili name!« Mladenke, naše srce bi se trgalo od bolečin, ko bi spoznale, da so pozabili na nas vsi, ki smo jih me ljubile in katerim smo me vedno pomagale. Da so pozabili na nas vsi, tudi oni, ki so rekli, da nas ne bodo nikoli pozabili, ki so se celo jokali, ko smo se poslavljali od njih. Mnogo težje bi bilo naše trpljenje, ker bi ga morale nositi brez pomoči in tolažbe.

Mnogo morajo trpeti verne duše. Vemo, da si verne duše same ne morejo več pomagati. Njihova usoda je zato v naših rokah. Me jim moremo trpljenje skrajšati in olajšati. Kako pa? Naše molitve in naše žrtve darujmo v tem mesecu za verne duše! Največ, kar moremo storiti za verne duše, je to, da gremo k sveti maši zanje. V sveti maši se Kristus sam daruje svojemu Očetu, da bi se usmilil vseh, ki trpijo. Zato tudi duhovniki tolikokrat mašujejo za pokojne. Kristusa samega darujejo in me, ki gremo k sveti maši, tudi sodarujemo Bogu Njegovega Sina. Taka molitev — daritev najbolj zaleže. Pa tudi dobra dela moremo

darovati za verne duše. Tudi če nam je kdaj težko kaj storiti ali prenesti, pa rečemo »naj bo za verne duše«, jim s tem pomagamo.

Za katere rajne bomo pa posebno molile in žrtvovale? Za pokojne sorodnike, dobrotnike in znanke. Za katere še? Za tiste, katerih se nikdo ne spomni. Posebno za dekleta, ki so mlade umrle. Za tiste, ki so umrli nagle smrti in morda daleč od doma in duhovnikov.

Zakaj pa nosimo cvetje na grob? Ali cvetje samo kaj pomaga? Samo cvetje ne pomaga nič. Zakaj pa sveče prižigamo? Same po sebi sveče njim, ki v grobu leže, ne morejo pomagati. Pa vendar krasimo grobove s cvetjem in prižigamo sveče. To storimo, da na zunaj pokažemo, kako ljubimo svoje pokojne. Cvetje in sveče kažejo, kako jim želimo, da bi jim bilo na onem svetu lepo in da bi jim svetila večna luč.

Ko gremo po pokopališču, vidimo tudi grobove, ki so zanemarjeni, grobove brez cvetja in brez svečk. Vemo, tu ležijo tisti, katerih se nihče ne spomni. Nekateri starši imajo navado, da dajo otrokom svečke, ki jih naj nesejo na take grobove. To je lepo, ker potem se tudi posebej spomnimo, da molimo za pozabljene verne duše.

Misel na pokojne nam mora biti lepa misel. V novembru je prilika, da se nanje često spomnimo. Verne duše nam bodo vse, kar bomo zanje izprosile od božjega Usmiljenja, s svojo priprošnjo bogato vrnile.

S. Gregorčič:

Pri pogrebu.

Globoko pod zemljó,
tu v ozki, hladni hiši,
kjer šum sveta se več ne sliši,
ti trudno truplo spalo bo.

Globoko pod zemljo!

Kako bo domek tvoj miran!

Tu utihne vseh viharjev jeza,
krivice roka sem ne séza,
tu rev ne bo, težav, ne ran.
Če kdo te je doslej sovražil,
tu ni sovraštva, ne srdú,
tvoj dom bo skrbno stražil
zvest angelček mirú.
Telo sladko ti spalo bo
globoko pod zemljo.
A duh visoko vrh zvezda
z duhovi rajskimi ti biva,
v objetju večnega Boga
tam blaženstvo brezmejno uživa.
Visoko vrh zvezda.
Ni sreče videlo oko,
ni čulo je nikdar uho,
ni radosti srce čutilo,
ki zdaj deli ti jo nebo,
ki v veke bo ti jo delilo!
Oj srečna, srečna duša ti,
in s tabo vsak, ki v Bogu spi!

S. Gregorčič:

Pozabljenim.

Vseh mrtvih dan!
Na tisto tiho domovanje,
kjer mnogi spe nevzdramno spanje,
kjer kmalu, kmalu dom bo moj,
in — tvoj,
nocoj se vsul je roj močan,
saj jutri bo vseh mrtvih dan,
Vseh mrtvih dan!
Bledo trepeče nad grobovi
tisoč svetil
in križe, kamne vrh gomil

jesenski venčajo cvetovi —
Vseh mrtvih dan!
Kjer dragi spe jim po pokôpi,
klečé, solze, živečih trôpi.
Oh dušo tre jim žal in bol;
pod zemljo pol, na nebu pol
nocoj jim je srce.
Na grob lijó grenke solze,
v nebo gorké prošnje!
O, le klečite, le molite,
po nepozabnih vam solzite,
da bode grob od solz rosan,
saj jutri bo vseh mrtvih dan.
Vseh mrtvih dan!
Solzite,
Molite!
In jaz?
Ko misli vsakdo na svoje,
kogá, kogá pa srce moje
spominja se tačas?
Vas, zrabljeni grobovi,
kjer križ ne, kamen ne stoji,
ki niste venčani s cvetovi,
kjer luč nobena ne brli.
O, če nikdo
nocoj se vas ne spomni,
pozabil ni vas pevec skromni
in pa — nebo!

8. Mludenke pripovedujejo o krasitvi grobov in svojem obisku pokopališča.

9. Telovadba in sklep.

7. SESTANEK

(II. v novembru.)

7. Naše ime.

Slovenske katoliške mladenke smo!

I. Mladdenke smo. Zakaj smo mladdenke? Kdo je mlad? Kakšen je mlad človek? Mlade smo, sveža, vesela in pogumna dekleta, ki se ne ustrašimo ovir ali težav. Ne bojimo se mraza, vročine, ne dolge poti. Mlade smo in vesele. Rade se igramo, rade pojemo. Dekleta smo, ki hočemo svoje mlade moči razviti, da bomo storile mnogo dobrega za sebe in za druge. Vsak hip hočemo biti pripravljene storiti vse, kar je dobro. Me smo dekleta, ki smo vesele, da smo vesele in ki se hočemo potruditi, da bomo že sedaj prave mamice v svoji okolici. Prav posebej skrbimo za svoje veselje. Me hočemo biti vesele. In kdor hoče, vse lahko doseže. Tudi če imamo mnogo dela in če nam kaj nagaja, smo vesele. Kaj kvari veselje? Nič nam veselja ne more in ne sme vzeti.

II. Katoliške mladdenke smo. To pomeni, da se mora vsaka mladenka obnašati kot katoliško dekle, v obleki, v vedenju in v svojem delu mora mladenka pokazati, da hoče biti všeč Bogu. Katoliška mladenka se potru-di, da je dobra, ker Bog tako hoče. Kako bomo to pokazale? V cerkvi, doma in drugod hočemo pokazati, da smo katoličanke. Rade in spoštljivo molimo, z veseljem gremo k sveti maši in k svetemu obhajilu. Doma ubogamo. Povsod smo uslužne in vesele — in vse zato, ker Bog tako hoče.

III. Slovenske mladenke smo. Slovenska mladenka je vesela, da je doma v tako lepi deželi! Nikjer na svetu ni za nas tako lepo, kakor v Sloveniji. Zato smo ponosne na to, da smo Slovenke. Potrudimo se, da bomo svojo domovino poznale — vse gore, reke, hribovja in doline, mesta in druge večje kraje, in posebno domač kraj. Rade pojemo slovenske pesmi. Odkar smo pri mladenkah, nam je naše slovensko ime še posebno ljubo. Bolj kakor prej bomo sedaj pazile, da bomo govorile slovensko govorico čisto, to se pravi brez tujih in popačenih besed. Zanimale se bomo tudi za zgodovino našega ljudstva. Nikoli ne bomo pozabile, da smo Slovenke. Kako bomo pa to pokazale?

IV. Naša dolžnost je, da živimo tako, kakor nam naše ime vелеva. Mlendenke morajo biti najboljša dekleta v župniji. S tem, če smo prišle k mladenkam, še nismo naenkrat postale najboljša dekleta. Ko smo dobile ime Slovenske katoliške mladenke, nismo naenkrat izgubile vseh svojih slabih lastnosti. Marsikaj je na nas, kar se ne spodobi mladenki. Kaj pa? In kaj nam še manjka? Zato pa imamo svoje vodilo, svoje geslo, da kakor v ogledalu vidimo, kaj moramo storiti, če hočemo biti vredne svojega imena. Zato smo tudi rekle, da sme biti samo tista pri mladenkah, ki res stori, kar vелеva naše vodilo. Mlendenka, ki ne živi po našem vodilu, ni vredna imena slovenske katoliške mladenke. Katere točke našega vodila nas posebno spominjajo na dolžnosti, ki nam jih nalaga naše ime?

V. Vsak krožek mladenk pa ima še ime po cvetici. Zato si tudi me izberimo eno izmed cvetic za svoj znak. Vsaka cvetica ima poseben pomen: nagelj — zvestobo obljudi, spominčica — hvaležnost, vrtnica — medsebojna ljubezen, narcisa — veselje, lilija — nedolžnost, tulipan — molitev, zvonček — zaupanje, vijolica — ponižnost, šmarnica — ljubezen do Marije. Izberite, kar hočete! Cvetico, ki jo bomo izbrale, narišemo v svoj zvezek.

Naj mladenke do prihodnjič poiščejo pesmice, ki mor-
da opevajo izbrano cvetico.

Petje: Rožic ne bom trgala, Sem deklica mlada, vesela.

M. Elizabeta: **Slovenska zemlja.**

Slovenska zemlja, zemlja krasna,
kristal iz božje roke vzet;
obleka tvoja sočnojasna,
ob šopku šopek v nji pripet.
Tam izpod sivega Triglava
šumi srebrnopena Sava,
in poje spev tako krasan,
kot ni še čul ga beli dan.

Slovenska zemlja, zemlja verna,
svetišče divno se mi zdiš,
saj vidi zarja te večerna,
kako Brezmadežno slaviš.
Pred njen oltar cvetlice trosiš,
s ponosom nje svetinjo nosiš,
ko vžiga zvezd se milijon,
le njo slavi tvoj mili zvon.

Slovenska zemlja, zemlja mila,
na tebi sem uzrla dan,
zibelko ti si mi zgradila,
skopala grob mi boš hladan.
Ti prvo dala si mi cvetje,
si vlila v dušo prvo petje,
in zadnji glas, moj zadnji spev
bo v tebi našel svoj odmev.

Slovenska zemlja, zemlja srečna,
vsa ljubljena od vseh otrok,
zvestoba njih do tebe večna,
so zlatih src, poštenih rok.
Ni mati ljubljena nobena,
kot ti od nas si počaščena;
iz živih src in iz grobov
kropi otrok te blagoslov.

Petje: Venček na glavi se bliska iz kitice...

8. Razgovor o krožkovi cvetici.

9. Telovadba in sklep.

8. SESTANEK

(III. v novembru.)

7. Mladenka ljubi svojo domovino.

Domovina, ti si kakor zdravje! Kdo je bil tisti, ki je tako dejal? Katera bo to hitro uganila? Slovenski pisatelj je bil to, naš Ivan Cankar.

Domovina, ti si kakor zdravje. Če človek izgubi zdravje, mora umreti. In če izgubi ljubezen do domovine, potem je z njim končano. Znano je, da so taki ljudje — odpadniki jih sramotno imenujemo — zmožni največjih hudobij: ropov, umorov, požigov itd. To je tista vrsta ljudi, ki umirajo nasilne smrti na vislicah in pod rabljevo sekiro. — Strašno!

Mladenke, ali smo kdaj molile in prosile Boga, da bi naši ljubljani domovini prizanesel s takimi odpadniki? Da bi ji dal dobre sinove in hčere. Ali smo pomislile, da je tudi vsaka izmed nas ena od teh hčera, izmed katerih ima vsaka sveto dolžnost, da se s svojo ljubeznijo niti za trenutek ne oddalji svojemu domu, svoji domovini? Glejte, lepa je naša domovina, njena polja so očarljiva, njeni gozdovi bogati. Ima bele ceste, vinograde in pašnike. Ima plnine in ravnine, dobre ljudi in svojo trpko zgodovino. Naši pradedje, dedje in očetje so se borili za njeno svobodo, kri so prelivali zanjo, ker je tako hotel Bog, brez čigar svete volje ne pade niti las z glave. Zato mora naša ljubezen služiti domovini. Tudi naša, drage mladenke. Toda kako? Šibke smo še in drobne. Toda močno orožje imamo: molitev in zdrave roke. Molimo in delajmo! In sicer molimo, kakor da bomo jutri umrle, in delajmo, kakor da

bomo večno živele. Z delom si človek gradi bodočnost in dobra bodočnost vsakega posameznika je pogoj za čvrst obstoj vsakega naroda. Molitev pa kliče blagoslov nad delo. Saj je rekel Gospod tako lepo: Zastonj se trudijo zidarji, če jaz ne zidam. Mladenka, ki ljubi svojo domovino, se globoko zaveda, da ji je delo sladka dolžnost in da ji je molitev potrebna kakor vsakdanji kruh.

Petje: Kdor ima srce..., ali: Bodi zdrava, domovina..., Kje dom je moj...

A. Funtek:

O mraku.

Iz stolpa sem mi zvon doni,
ko vlega mrak se po vasi.
Le doni, zvon, iz temnih lin,
le vzbujaj mi na dom spomin.

Le zvoni mi tako glasan
in milo poj čez tujo plan;
dasi mi v srcu polje jad,
zvonjenje tvoje slušam rad.

Ob glasih teh se mi zazdi,
da v daljni svoji sem vasi,
kjer ni mi tuj noben obraz,
pozna me vsak, vsakogar jaz.

Zato pa, zvon, le zvoni mi,
na tuji zemlji doni mi,
ti, zvon večerni, zvon iz lin,
le vzbujaj mi na dom spomin!

A. Praprotnik:

Domovina.

Beseda sladka, domovina,
ne prideš več mi iz spomina;
kot iskra živa v srcu tliš,
ljubezen k sebi mi budiš.

Ko sonca žar na tebe sije,
srce veselo v meni bije.
Al žalost trga mi duha,
megla nesreč ak' te obda.

Obličje ak' je jasno tvoje,
veselo moja struna poje.
In če oko se ti solzi,
v potokih moje se topi.

O sijaj, sijaj, sonce milo,
na ljube domovine krilo.
Obličje jasni ji temno
in krasi s cvetjem jo ljubo.

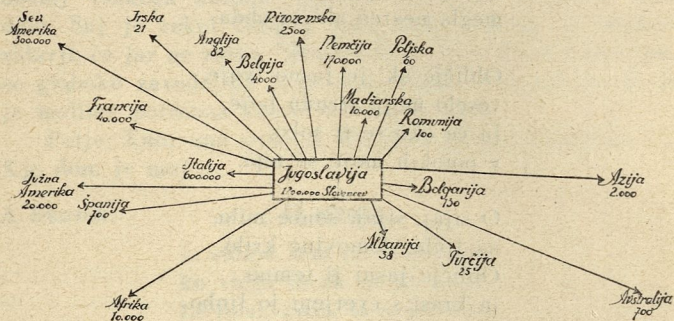
Razgovor o domovinski proslavi. Deklamacije bodo mladenke porabile tiste, ki so se jih v šoli učile. Tudi pesmi za to priliko ponovite!

8. Slovenski rojaki na tujem.

Nič lepšega ni na Slovenskem, kakor vesela, živahna, dobra mladina. Mladdenke, ve niti ne veste, s kakim veseljem gledajo na vas starejši ljudje, če vidijo, da ste dobre in ko vas slišijo peti lepo slovensko pesem. — Kakšen prijeten vtis pa šele napravi nanje, če vidijo zbrano mladino, fante in dekleta, v tisočih in tisočih, na primer o priliki evharističnega kongresa pri skupnem svetem obhajilu na ljubljanskem stadionu. Če ste same to doživele, gotovo ne boste nikdar pozabile.

Toda, ali ste se že kdaj spomnile na to, da se še nikdar ni zbrala vsa slovenska mladina skupaj, in četudi bi bile prišle vse deklice iz vseh slovenskih vasi in mest in bi ne ostala nobena doma, bi vendar še manjkalo tisoč in tisoč slovenskih deklet. Kje pa so te? Kam so odšle?

Da si bomo laže predstavljale, kje so mnoge slovenske deklice, vzemimo zemljevid in pogledjmo!

Številke, vpisane v posameznih deželah, povedo, koliko Slovencev prebiva tam; ker so tam cele družine, je med njimi seveda tudi mnogo fantov in deklet.

V vsem prebiva torej okrog 1.200.000 Slovencev izven naše domovine, na tujem. Ne smemo pa pozabiti, da je večina njih tik ob naši državni meji: to so naši obmejni Slovenci na Koroškem v Nemčiji in na Goriškem v Italiji; računati smemo, da je teh okrog 800.000. Onih drugih 400 tisoč pa prebiva po drugih državah Evrope in v ostalih delih sveta.

Zamislimo se malo v to: kaj se to pravi, da prebiva na primer na daljnem Irskem 21 Slovencev ali pa celo v Avstraliji 700. Kako daleč od domovine! Ali se bodo še kdaj vrnili? Ali bodo še kdaj videli svojo rojstno hišico, ali bodo mogli še kdaj zmoliti Očenaš na grobu svoje matere ali svojega očeta, ki počivata v slovenski zemlji? Misli si, da bi bila ti sedaj tam! Kajne, kakšno silno domotožje bi te naenkrat prevzelo. Vem, da bi tudi ti zapela s solznimi očmi ono lepo pesem:

Oj hišica očetova, zdaj se ločiti morava;

Al' tega nihče ne pove, al' te kedaj bom videl še...

Kajne, kako silno žalostno je to, da je toliko naših Slovencev, torej tudi slovenske mladine, po svetu, in morajo služiti tujcem?

Zakaj so odšli? Zakaj niso raje ostali doma? Zakaj se ne vrnejo? Naši duhovniki in učitelji, ki so šli za njimi na tuje, pripovedujejo: kako se Slovenci tam radi spominjajo domovine in kako s solzami v očeh pripovedujejo o svojem slovesu od doma. So torej morali oditi? Mnogi da. Ne smemo pozabiti, da na Slovenskem ni bilo vedno toliko tovarn, kakor jih je dandanes in kjer si mnogi lahko zaslužijo svoj vsakdanji, četudi večkrat trdi kruh. Pred vojno pri nas ni bilo tovarn, in tako so morali vsi tisti, ki niso našli v domovini zaslužka, na tuje. Tudi moramo vedeti, da je bilo včasih tudi na kmetih hudo, to se pravi: kmet se je zadolžil, pa ni mogel ničesar dobro prodati, da bi svoj dolg odplačal, in tako je kmečki oče poslal svojega sina v tuje kraje, da si tam kaj prisluži in da pomaga s prihranki očetu odplačati dolgove. Taki so bili torej vzroki izseljevanja. — Mnogi Slovenci so pa tudi odšli po svetu brez pravega vzroka; in tem se godi vedno najhuje, ker so mislili, da bodo brez težkega dela lahko ugodno živeli, pa so se zelo zmotili.

Kdor gre po svetu, mora tam težko delati. Koliko naših delavcev je tam že pomrlo ravno zaradi pretežkega dela! Kaj pa delajo? Zelo mnogo jih je v rudokopih, to je globoko pod zemljo (600 do 700 metrov globoko — primerjaj višino stolpa domače župnijske cerkve s to globino!), kopljejo razne rude, predvsem premog; drugi zopet morajo tujim gospodarjem delati na polju. Tujci jih seveda izrabljajo, kolikor morejo; plačo jim pa nudijo čim nižjo. V podzemskih jamah je tudi zelo slab zrak in to seveda kvarno vpliva na zdravje delavcev. Tako je mnogo otrok

prerano izgubilo svoje očete. Silno veliko delavcev se pri težkem delu tudi ponesreči; in ko postanejo očetje nespособni za delo, morajo matere in otroci večkrat stradati.

Naši Slovenci na tujem torej veliko trpijo. Pa to še ni vse, kar smo doslej povedali. Ko so prišli naši rojaki na tuje, večinoma niso razumeli jezika, ki se govori v tisti deželi; nihče od naših ni na primer znal francosko ali holandsko ali angleško. Tako jim je bilo v začetku dvakrat težje, ker se niso mogli z nikomer sporazumeti. In veste, kaj je bilo pri tem najbolj žalostno? Ko so šli v cerkev k pridigi, niso prav nič razumeli. K spovedi sploh niso mogli, ker spovednika niso razumeli. Tako ni bilo nič čudnega, če so se mnogi odvadili hoditi v cerkev k službi božji in če mnogi leta in leta niso šli k spovedi. Pozneje so prišli med nje naši slovenski duhovniki iz domovine; ti so hodili iz enega kraja v drugega, ljudem pridigovali v domačem jeziku in jih spovedovali.

Otroci seveda tam niso imeli nobene slovenske šole. Hoditi so morali v tuje narodne šole. Slišali so le tuj jezik, nikdar domačega; saj jih ni razumel niti učitelj niti njihovi sošolci. Tako so naši slovenski otroci morali govoriti tuj jezik; govorili so ga v šoli, na cesti, povsod, le doma so še čuli očeta in mater slovensko govoriti. Ali se vam potem kaj čudno zdi, če so počasi ti otroci skoraj popolnoma pozabili svoj materni jezik? Ve ne veste, kako je bilo žalostno, ko so se pozneje mnogi ti otroci vrnili sem nazaj v domovino, pa niso znali več slovensko. In če so bili to odrasli fantje in dekleta, še službe niso mogli pri nas dobiti, ker pač niso znali slovenskega jezika.

Seveda povsod na tujem ni bilo tako žalostno. V nekatere dežele, kjer je bilo to mogoče, je naša država poslala slovenske učitelje oziroma učiteljice. Ti so potem naše slovenske otroke učili njihovega materinega jezika, jih vadili v slovenskem petju ter jih učili slovenskih molitvic.

Ve ne veste, kako so jim bili dobri slovenski otroci in njihovi starši za to hvaležni.

Kajne, človeku se zasmilijo ti ubogi otroci, ki morajo bivati tako daleč proč od domače zemlje, tako daleč proč od nas. Ali jim moremo mi kaj pomagati? O, seveda!

Vsako leto obhajamo 1. adventno nedeljo tako imenovano »Izseljensko nedeljo«, to je nedeljo, ko naj bi se prav posebno spominjali svojih bratov in sester na tujem. Naši duhovniki želijo, da ta dan posebej molimo za svoje rojake, ki so odšli zdoma. Če pa je kdo vaših domačih v tujini, mu morate za to nedeljo prav gotovo tudi pisati. Sploh bi naj bili vsi Slovenci doma in na tujem to nedeljo v duhu med seboj združeni. Lepšega daru pa jim ne moremo pokloniti, kakor če — poleg molitev — sprejmemo to nedeljo sveto obhajilo za nje; četudi jih ne poznamo, oni nas ne, a Bog, ki vse vidi, bo z velikim veseljem sprejel naš dragoceni dar in po naši molitvi blagoslovil naše brate in sestre na tujem.

J. Pogačnik:

Čez mejo.

Na papir oblačnega neba
iskre stroja rdeče črte
v noč dremavo rišejo.
S težkim srcem misli moje,
domovina, med te vrste
tebi »z Bogom« pišejo.
Črne gore... Srce moje
piše poslovilno pismo:
gore so robovi črni.
Izza polj pogleda mesec...
dom... »Razšli se, glej, še nismo!«
Mesec: »Pa se skoro vrni!«

9. Igra: Kapucinarček ali katera druga.

10. Telovadba in sklep.

9. SESTANEK

(IV. sestanek v novembru.)

DOMOVINSKA PROSLAVA.

1. Deklamacija (ki so se jo v šoli učile.)

2. Boji za osvobojenje.

S ponosom se imenujemo članice velike jugoslovanske države. Vsaka od nas pa ve, da smo postale to le z velikimi žrtvami in veliko ljubeznijo do svobode, ki je živo gorela v srcih naših prednikov. Njim je bila prostost nekaj tako velikega, da so bili pripravljeni, dati zanjo tudi svojo kri. Vedeli so, da samo v svobodi morejo živeti kot pravi ljudje.

Ce se ozremo v zgodovino, bomo videli, kako dolgo in veliko je bilo trpljenje, za katerim je prišla velika nedelja, dan vstajenja za naš narod. Stoletja in stoletja je hodil naš narod po mučeniški poti, a nikdar mi bilo mogoče, ubiti v njem misli in vere v lastno moč, svete, globoke vere v svobodo.

Dan našega zedinjenja, dan svobode in zmage našega jugoslovanskega naroda slavimo širom naše države z iskrenim veseljem, ponosom in zadoščenjem. Na ta dan se je leta 1918. izpolnila želja Slovencev, Srbov in Hrvatov, da so mogli ustanoviti veliko državo, segajočo od ponosnega Triglava do daljnega Balkana. — Dolga in trnjeva je bila pot, ki je vodila k svobodi. Da bomo vsaj malo poznale to pot, poglejmo v te pretekle čase.

V davnih časih so hoteli tujci, Bizantinci zaslužniti Slovane. Ti pa so odgovorili: »Dokler je na nebu sonce in

dokler je kaj slovanskih mečev, se ne vdamo«. To kaže veliko ljubezen do svobode, njih junaštvo in odločnost. Tedaj so se Slovani prvič združili in sad tega je bila zmag nad oholimi Bizantinci. — Pozneje so prišli Slovenci pod bavarsko nadoblast. Župan v Posavski Hrvatski, Ljudevit Posavski, je tedaj sklical pod orožje slovanska plemena, da se otresejo tujega gospodstva. Vendar se mu ta upor ni posrečil. Tudi sam je padel v teh bojih.

Slednjič so Slovence podjarmili Nemci, Hrvate Madžari, Srbe pa Turki po nesrečni kosovski bitki. — Nov poizkus združitve imamo za časa Zrinjskega in Frankopana, ki pa zaradi izdajstva ni uspel.

Ko je sila prikipela do vrhunca, je narod prijel za orožje v znanih kmečkih uporih, ki nam tudi niso prinesli svobode. — Nekaj oddiha je prinesel našemu narodu Napoleon, ki je vzdramil Ilirijo in dal svobodo in prostost vsaj severozahodnemu delu naše države. Z Napoleonovim padcem je kmalu prenehala Ilirija in smo prišli zopet pod Nemce.

Vendar je misel na svobodo stalno živela v slovenskem ljudstvu. Le skrivaj smo mogli delati za bodočo Jugoslavijo.

Ob koncu svetovne vojne se je pokazala možnost osvoboditve. Lepa in važna je bila takrat prav vloga slovenskih žena in deklet. V tistih nevarnih časih so brez strahu pobirale podpise za deklaracijo, ki je bila prvi korak k dejanskemu osvobojenju.

1. decembra smo se zedinili Slovenci, Hrvati in Srbi v svobodno državo. Postavili smo si nov dom, ki je prostoren in udoben. Ne smemo pa pozabiti, da imamo izven naših meja še brate, ki še vedno ječe pod tujim jarmom.

To lepo domovino naj nam čuva Bog in iskrena, zvesta ljubezen nas samih. Vsaka od nas sicer ne more vršiti velikih dejanj, vsaka pa lahko doprinese vsaj kamenček

k veliki zgradbi narodne sreče. Kar koli dobrega storimo za svoj dom, je v dobro vsej naši domovini. Od srečnih in zdravih domov je namreč odvisna sreča našega naroda.

3. Petje: Bože pravde — Lepa naša domovina — Naprej, zastava Slave.
4. Mladenka pove nekaj misli o domovini iz prejšnjega sestanka.
5. Deklamacija (spet iz šole).
6. Petje.
7. Telovadba in sklep.

10. SESTANEK

(I. sestanek v decembru.)

1. Petje: Ve nebesa ga rosite... ali kako drugo adventno.

2. Advent.

Advent se bliža. Kaj je to advent? To je priprava na Kristusov prihod.

Prvi advent je trajal tisočletja in tisočletja. Ves svet je bil v temi in nesreči. Tisočletja je čakal na Kristusa, Odrešenika.

In prvi Božič je prišel! Kristus je prišel! Tisočletja so Ga ljudje pričakovali in me bi mislile, da so Ga v Betlehemu z veseljem in slovesno sprejeli. Evangelij pa nam pripoveduje, da sta Marija in Jožef iskala, kam bi mogla položiti malega Jezusa, da so jima povsod vrata pokazali in jih nikjer niso hoteli sprejeti. In ni bilo mesta za nju v prenočišču.

Niso spoznali Kristusa!

Tudi danes so še tisoči in milijoni ljudi, ki nič ne vedo o Jezusu. Toliko jih je, ki Ga ne poznajo in Mu ne odpro, kadar hoče o Božiču ali sicer v sv. obhajilu priti v jaslice njihovega srca. Zato so nesrečni. Ko bi resnično spoznali Kristusa, ki prihaja in bi Ga sprejeli, bi se njihova nesreča spremenila v veselje.

Advent je. Pripravljajmo pot Gospodu!

Pripravimo svoje srce in srca drugih za Kristusov prihod!

Kako?

Ali naj bodo za Kristusov prihod naša srca hladna, kot je bil betlehemiški hlevček? Naj bodo jaslice naših src trde in mrzle? Naj bo temno v naših srcih takrat? Ne, gotovo ne! Toplo, mehko in svetlo mora biti Jezusu pri nas! Kako pa bomo to storile?

1. Prosile bomo Marijo, našo Mater, naj nam pomaga. Zato bo dobra mladenka, ki se hoče lepo pripraviti na Jezusov prihod o Božiču, prihajala redno, če mogoče vsako jutro k »svitnicam« ali »žornicam«.

2. V cerkvi vidimo v adventu, da so duhovniki oblečeni vijolično. Kaj pomeni vijolična barva? Spokornost, da. Ali si ne bi vsaka od nas izbrala zdaj za advent ene dobre lastnosti, za katero se hoče prav posebno truditi? Ali ene napake, ki jo hoče prav posebno premagovati?

3. In vedno prosimo in želimo: »Vi oblaki Ga rosite!« Prosimo, naj Kristus pride v vsa srca, tudi v srca tistih, ki Ga še ne poznajo in ne ljubijo, tudi v srca tistih, ki Ga mogoče celo sovražijo. V ta namen se tudi premagujmo! Saj se je za Božič že toliko grešnikov spreobrnilo. Pa Gospod hoče, da mi to izprosimo od Njega!

4. Da bi pa me same tudi dejansko pripomogle, da bi sreča in mir božjega Deteta posijala v srca, bomo mladenke pripravile božični obisk v eni ubogi družini. Pomenimo se, katera je najpotrebnejša, kje je največ otrok in največ revščine.

Skupno pripravimo jaslice in svečke. Pa premislite, kaj bi družina potrebovala. Obleke? Saj tudi nošeno obleko lahko očistimo in popravimo. Perilo, nogavice? Mogoče lahko kaj denarja nabereмо, da še kaj novega kupimo. Čevlje? Mogoče bi kaka teta lahko kaj primaknila? Prosimo tudi dobre ljudi, ki so premožnejši, da kaj dajo. Potico bo gotovo rada spekla kaka mama, teta ali soseda, samo povedale ji boste, zakaj. In kruh in meso boste tudi obdarile! Mogoče ima katera tudi kako igračo, ki bi jo

lahko dale otrokom. Kako veselje bo to zanje! Premislimo, kako bi tisto družino, mater, očeta in otroke čim najbolj razveselile! In vse, kar damo, dajmo z ljubeznijo. Saj vemo: kar damo, dāmo Kristusu, ubogemu božjemu Detetu! Saj je rekel: Kar ste storili kateremu izmed teh najmanjših, ste meni storili!

Zato že zdaj pojdimo na delo za to s tako ljubeznijo in spoštovanjem, kot bi se pripravljali na to, kako bi obdarili betlehemsko družino v hlevčku!

Pripravljajmo pot Gospodu!

In vemo: Tako bo Kristus prišel s svojim veseljem, srečo in mirom tudi v naša srca in naš Božič bo blagoslovljen bolj, kot je bil kdaj koli.

3.

Vital Vodušek:

Pot.

Včasih smo šli k zornici.
In z nami mraz
in pred nami megla
in luč, v majhno steklo zaklenjena,
kot prošnja k Mariji Devici.

»Glej tako malo nam sveti,
daj nam nebesa odpreti —«

4. Miklavževanje.

Mladenke se med seboj obdarujejo s priprostimi (bolj šaljivimi kakor koristnimi) darili. Vsaka naredi en zavitek, ki ga odda voditeljici. Voditeljica vplete delitev daril v kakšno igro. Darilec morejo biti n. pr. krljci, orehi, jabolka, kak spominček, šopek zelenja, kakšna sličica ali pa

tudi korenček, repca in podobno. V zavitek naj mladenke priložijo kak šaljiv izrek ali šaljivo pisemce; to naj mladenke po obdarovanju glasno prečitajo, da bo veselja in smeha za koše. Voditeljica naj pazi na to, da dobi vsaka mladenka darilce in da je vse lepo urejeno.

11. SESTANEK

(II. sestanek v decembru.)

7. Za vse dobro — pripravljena!

Vsaka je gotovo že slišala, da so ji ljudje rekli: ti si pa popolnoma podobna svoji materi. — Tako je vsak otrok podoben svoji materi in napravi rad vse tako, kakor mati dela. Še stare ljudi boste včasih slišale govoriti: Moja mati je prej kdaj tudi tako delala, pa delam še jaz tako. Katera je že slišala koga tako govoriti?

Me smo zvesti Marijini otroci. V kateri točki postave je to zapisano? Če smo mi otroci, nam je Marija mati. Vsak otrok je svoji materi podoben in zato se moramo tudi me z veseljem potruditi, da bomo kot mladenke podobne Materi-Mariji.

Kaj pa je Marija vse svoje življenje delala — in kako? Kako si ti predstavljaš Marijo v Nazaretu? Z zlatim plaščem in kromo? Zakaj ne? Zakaj pa je morala delati? Za koga je morala skrbeti? Kako pa je bila nasproti sosedom in tujcem, ki so kaj potrebovali? Me vemo, da je bila vse svoje življenje za vse dobro pripravljena!

Sama je rekla o sebi: Dekla sem Gospodova. Služila je, služila Jezusu, Jožefu in sosedom in vsem je bila vedno dobra. Enako dobra revnim pastirjem kakor bogatim trem kraljem. Za dobro je bila vedno pripravljena — tudi če je bilo težko! Kako je pomagala teti Elizabeti? Kako na gostiji, ko je vina zmanjkalo? Ko je bilo treba, je šla celo na Kalvarijo, pod križ — in tam je postala Mati in dekla vseh ljudi.

Materi morajo biti podobne vse mladenke. Tudi mladenke morajo biti za vse dobro pripravljene. Tudi če je težko. Tudi če nismo pri volji. Povsod, na sestanku, v šoli, doma, na cesti, pri delu, moramo biti takšne, da bi ljudje, ki bi poznali našo postavo, lahko rekli: Ta otrok je pa res čisto podoben svoji Materi.

Pri sestanku se z enakim veseljem učimo, kakor igramo, vseeno nam je, kar koli moramo storiti, ker smo za vse dobro pripravljene! Mladenska že kar čaka naročil, želja, se ne obotavlja, ne pomišlja — ampak hitro stori, ker je na to že pripravljena.

Če vidimo, da lahko komu s kako igro ali pesmijo ali na kak drug način naredimo veselje, se potrudimo, četudi se nam morda prav v tem trenutku ne ljubi, da bi se igrale, smejale i. sl.

Tudi doma, če nam mati naroči, da bi ji pomagale, me bi se pa tako rade igrale! Tudi ko vidimo, da sošolka česa ne ve, ji bomo z veseljem in takoj pokazale. Ali zjutraj doma: postelja je topla — še bi rade ležale — mati pa nas pokliče, naj vstanemo: spomnimo se: slovenska mladenka za vse dobro pripravljena! In brž iz postelje, ko moramo nalogo pisati, se učiti, ali kako očetovo naročilo izvršiti — me mladenke, vse storimo! Ker služimo drugim, ker smo kakor Mati Marija nekdanj — vedno pripravljene! Zato smo mladenke tudi v cerkvi vedno prve: najbolj spoštljivo se obnašamo, točno pridemo k službi božji, k večernicam rade gremo, ker vemo, da bi Mati Marija to tudi storila, če bi bila pri nas doma. Me Ji pa moramo biti podobne, ker je slovenska mladenka zvest Marijin otrok, podoben svoji Materi.

Pomislimo na to, ko povemo ali slišimo svoje geslo: Slovenska mladenka za vse dobro pripravljena! Pa bo vse lažje in kar hitro bomo mogle postati dobre.

Zapojmo pesem: Sijaj, sijaj sončece —

Pa me nismo take, me rade vstanemo, ali ne? Saj smo pripravljene za vse dobro. Kako boš naredila, Francka, če bo težko vstati?

Ali znate ono pesem o pridnih pericah? (Mati zakliče... ali pa: Le predi, dekle...)

8. O slovenski knjigi.

Vsak narod je ponosen na to, kar so ustvarili njegovi umetniki, pa naj bodo to lepe cerkve in druge stavbe, lepe slike ali pa knjige.

Ali imamo Slovenci veliko svojih slovenskih knjig, Micka? Pač veliko jih imamo, veliko so napisali naši pesniki in pisatelji. Toliko seveda ni teh knjig, kot jih ima kak drug narod, ki je večji kot naš, n. pr. Francozi.

Mi Slovenci imamo zemljo, ki je tako lepa, da je ni enake na svetu. To boste videle, če boste kdaj potovale, pa se boste vrnile domov. Takrat boste prav gotovo rekle: »Res ni nikjer tako lepo kot pri nas.« Naše pesmi so tako lepe, da jih ne bi dali za vse druge na svetu. Celo daleč v drugih deželah poznajo naše pisatelje in njihova dela. Ker ne znajo slovenskega, so jih prevedli v tuje jezike. Veseli moramo biti, da je Bog dal ljudem zmožnost, svoje pametne, vesele, lepe in vzvišene misli v pisani besedi širiti in še poznim rodovom ohraniti. Ta njihova dela ves narod izobrazujejo, delajo nam kratek čas in dvigajo našega duha, da postanemo boljši. In to v našem lepem slovenskem jeziku! Noben jezik ne zveni tako lepo kot naš slovenski. Le poslušajte kakega tujca!

Slovenci nismo bili vedno v teh krajih, kot smo zdaj. Ali morda katera ve, kje je bila njihova prvotna domovina? Tam v današnji zahodni Rusiji so bili Slovani. Polagoma so se začeli seliti proti zahodu in severu. Iz praslovanskega naroda so se razvili razni slovanski narodi in iz prvotnega

praslovanskega jezika so se razvili različni slovanski jeziki: ruski, poljski, češki, srbski, hrvaški, slovenski in drugi.

Ko so se Slovenci v 6. stoletju naselili v naših krajih, so se kmalu pokristjanili. Knjig pa takrat še niso imeli. Šele iz dobe okoli leta 1000 imamo prve zapiske v slovenskem jeziku. V protestantski dobi leta 1551. smo dobili Slovenci prvo slovensko knjigo. Katero, Ančka, ali veš? (Trubarjev abecednik in katekizem.) Od takrat je začelo izhajati vedno več knjig in tudi časopisi so izšli. Naš prvi pesnik je bil Valentin Vodnik. Franceta Prešerna gotovo poznate. V njegovem času so slovenski jezik govorili samo kmetje, on pa je pel tako lepe pesmi, da se jim še danes čudimo, čeprav je od takrat že več kakor sto let in so nam drugi že dosti napisali. Ne bom se ustavljala ob naših pesnikih in pisateljih, ki jih vsaj nekaj poznate: Trdina, Levstik, Jenko, Erjavec, Tavčar, Jurčič, Stritar, Gregorčič, Kersnik, Aškerc, Detela, Medved, Meško, Ivan Cankar, Kette, Murn... Kateri od naših velikih pesnikov in pisateljev pa še živijo? Ali veš, Lojzka? (Finžgar, Župančič, Pregelj, Golar in drugi.)

Ko smo začele hoditi v šolo, se nam je včasih čudno zdelo, da hočejo toliko učenosti spraviti v naše glave, in nič rade se nismo učile brati, a pozneje smo spoznale, da je vendar lepo, če znamo. Koliko lepega smo že dobile iz knjig!

Večkrat se zgodi, da ljudje ne pogledajo več knjig, ko odidejo iz šole. To pa le njim samim škoduje. Knjige nam vedno vedo kaj lepega povedati. Me pa jih bomo še brale tudi takrat, ko tega ne bo več šola zahtevala od nas. Seveda ne bomo brale vsega, kar nam pride v roke. Knjige tudi niso vse dobre, zato moramo vprašati pametne ljudi za svet, kaj nam čitamo. Škoda je namreč, da bi zapravljale čas pri slabih knjigah, ki nam še škodujejo. Nekatere knjige bomo tudi čitale šele pozneje, ko bomo že starejše.

Kadar nam bo ostalo kaj časa, bomo rade segle po lepi slovenski knjigi; saj iz nje spoznavamo življenje svoje drage slovenske domovine.

Mladenke pripovedujejo, kaj so brale in kaj je bilo najlepše.

9. Igra: Nežika je šla na Brezje.

Prva reče: »Nežika je šla na Brezje in vzela s seboj kovčeg.« Druga: »Nežika je šla na Brezje in vzela s seboj kovčeg in plašč.« Tretja: »Nežika je šla na Brezje in vzela s seboj kovčeg, plašč in dežnik.« Itd., vse, kar Nežika lahko vzame s seboj. Pač pa morajo pripovedovati vse v istem redu. Katera se zmoti, nima pravice, da bi povedala poleg naštetega še kaj, kar je Nežika vzela s seboj. Za kazen kot pri »kapucinarju«, vendar raje samo enkrat, drugače je predolgočasno.

10. Telovadba in sklep.

12. SESTANEK

(Božični sestanek.)

1. Naš božič.

Mladenke, advent gre h koncu. Naše pričakovanje Božiča je že nestrpno.

»Pridi, Gospod Jezus, pridi in me odlašaj več!

Tvoje jaslice so pripravljene! Čakamo te z odprtimi rokami in srci!« tako v duhu pozdravljamo božje Detece, ki bo čez nekaj dni prišlo med nas.

Prosili smo Mater Marijo in pomagala nam je pripravljati se na Tvoj prihod. Trudile smo se, da bi bile jaslice naših src svetle, mehke in tople zate!

Vsaka krščanska hiša je tudi že pripravljena. Hlevček je že postavljen. Vsa družina skončuje svoja opravila. Ves dom postaja prazničen. Mati so že spekli potice. Vsi smo se trudili, da bi naš dom dostojno sprejel božje Dete! Mali bratci in sestre že nestrpno čakajo, da pride božični večer. Potem bomo prižgali lučke in skupno bo vsa družina zapela božično pesem v pozdrav. In božje Dete bo prišlo k nam in nam prineslo svoj »mir«, mir ljudem na zemlji, ki so blage volje.

Šli bomo k polnočnici. V cerkvi bo vse polno luči in pesmi. Duhovnik bo čital božično zgodbo, in na koru bodo peli pesem, ki so jo angeli peli na božično noč: »Slava Bogu na višavah«. In potem, v sredi maše pri izpreminjevanju, bo prišel Jezus iz nebes na zemljo. To bo resničen Božič. Pri sv. obhajilu Ga bo Marija položila v jaslice naših src.

In ko bomo prišle od sv. maše, bomo želele očetu in materi »Blagoslovljen božič!« ali »Blagoslovljene praznike!«. Vsi moramo biti veseli ta dan, kajti Kristus bo prišel s

svojim mirom in bogatim blagoslovom. In naš božič bo blagoslovljen.

Da, če bi vse družine sveta, vse mladenke sveta tako praznovala božič!

Prosimo to zanje danes, mladenke!

Za eno družino pa smo poskrbele, da bo lepo praznovala Božič. Nabrale smo darove zanjo. Jaslice z lučkami so pripravljene. Obleke, perilo, igračke, čevlji, kruh, potice in drugo.

Postavile bomo jaslice v njihovem domu in prižgale lučke. Zapele bomo božično pesem skupno z otroki, materjo in očetom in skupno molile, da bi božje Dete blagoslovilo to družino. Povabile jih bomo k polnočnici, da bi tudi one v svojem srcu Kristusa prejele.

Ali ni to lepo, mladenke? Po naših rokah, po našem trudu bo odprla Kristusa vrata in Ga bo sprejela — ena družina!

Da bi to bilo res!

Preden bomo šle, prosimo še enkrat za blagoslov! In ko bomo z domačimi pri jaslicah zbrani in pri polnočnici, se spomnimo tudi na to družino in na vse tiste, ki pred Kristusom zapirajo vrata svojega doma.

In še to: Mladenke, ki bodo v imenu nas vseh smeje ponesti darove, naj se zavedajo: Pojdemo v Betlehem, obdarovat sveto Družino! Čeprav so ubogi, pojdimo k njim z velikim spoštovanjem! V Betlehem!

Druge pa, ki ne bomo šle tja, vemo: še to žrtev, da ne gremo, položimo Detetu k nogam, da bi razlil »mir ljudem na zemlji«.

2.

Vital Vodusek.

Božič.

Pri nas je sveti večer doma,
četudi ni zunaj še nič snega,
četudi ni zunaj še nič ledu.

Veliko nabereмо si mahu
in smrekovih vej, da božično diše.
po hribčku zeleniem pa kot iz srca
do jasele pelje svetla stezà:

po njej ljubezen do Jezusa gre.

3.

Vital Vodušek:

Božič.

Jezušček, pastirsko pesem zate.
Veš, saj nimam še piščalke zlate,
da bi zlato pesem ti zapel, —
majhne roke niso še bogate.

Pa zato le željo ti povem,
naj naš dom bo kakor Betlehem
v oni zimi,
ko so jagenčke privedli k tebi.

Naj še jaz bom jagenček med njimi.
Drugega daru gotovo ne bi
v malih jasecah bil bolj vesel:
jagenček naj tvoj bom vedno bel.

Moja pesem tako je božična,
moji jagenčki tako so svetli,
da bodo gotovo sveti trije kralji,
na poti k Jezuščku — póme prišli.

4. Petje božičnih pesmi.

5. Mladenke pripravijo in zavijejo darilo, da jih bodo
nesle k revni družini.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000441998

